

Často kladené otázky k dokumentu *Já jsem ta Cesta*

Následující otázky jsou souhrnem témat, která se nejčastěji objevovala v závěrečných komentářích synodních delegátů k připomínkovanému dokumentu, případně v osobních rozhovorech s nimi:

Pozn.: Podtržená slova jsou aktivními odkazy vedoucí na další související online zdroje.

1. Jak dokument vznikl a kdo za ním stojí? Základy pro něj položil loňský [Závěrečný dokument I. etapy diecézní synody Diecéze plzeňské Mistře, kde bydlíš?](#) Z diecézních konzultací, při nichž 104 synodních delegátů diskutovalo v místních skupinách o 12 [vybraných oblastech](#) života diecéze, vzniklo **185 návrhů** k řešení těchto oblastí. Z nich a z dalších podnětů od našich teologických poradců (srov. [MISIE](#), [USPOŘÁDÁNÍ](#), [HODPODAŘENÍ](#)) a dalších odborných poradců a členů diecézních grémií zpracoval synodní tým podle předem dané [metodiky](#) podrobnou [studijní verzi](#) tohoto dokumentu (která byla posléze odsouhlasena synodní pracovní [skupinou pro teologickou reflexi](#) a do které byly později promítnuty i změny v pracovním dokumentu na základě připomínek delegátů). Stručnější pracovní verze tohoto dokumentu pak byla v září předložena všem 104 synodním delegátům k připomínkování. Na základě **845 připomínek** a hodnocení jednotlivých oddílů dokumentu pak byla v konzultaci se dvěma našimi církevně-právními poradci ze [synodní rady](#) pod vedením diecézního biskupa zpracována a biskupem posléze schválena finální pracovní verze pracovního dokumentu. Částečně se pozměnila struktura Cest (z původních 95 jich nyní dokument obsahuje jen 74, ale většina je obsahově zachována). Tento text bude nyní podkladem k práci v synodních skupinách a k hlasování při II. generálním shromáždění. Kvůli množství změn je třeba jej do té doby dobře prostudovat.

2. Co se s dokumentem bude dít dál? Nyní mají synodní delegáti měsíc na to, aby se s touto finální pracovní verzí letošního synodního dokumentu *modlili* v prostředí, ze kterého byli na synodu vysláni či pozváni, aby o ní *mluvili* s dalšími a aby se sami při tom *ptali*, se kterou z navržených cest souzní, a budou pro ni hlasovat, a se kterou nikoli, a svůj hlas jí pravděpodobně nedají. Při II. generálním shromáždění 14. – 17. 11. 2025 v Johannisthalu se pak budeme, nyní již všichni synodní delegáti společně (v synodních skupinách, při shromážděních v plénu, při společných i osobních modlitbách i v kuloárech) znovu ptát, kam nás skrze toto všechno Duch svatý vede (srov. odstavce *Kam směřujeme?*) a které první kroky (Cesty) by touto směru mohly odpovídat (srov. odstavce *Kudy se tam vydáme?*). Také si připomeneme, z jakých základních principů či teologických konceptů jsme při konečné formulaci návrhů synodních delegátů vycházeli (srov. odstavce *Z čeho vycházíme?*). O každém z těchto odstavců pak bude celé shromáždění synodních delegátů hlasovat a do závěrečného dokumentu II. etapy budou přijaty ty části, které získají podporu alespoň dvoutřetinové většiny všech přítomných synodních delegátů (podrobně srov. [Jednací řád II. generálního shromáždění diecézní synody](#)).

3. Bude to všechno personálně a ekonomicky zvládnutelné? Dokument II. etapy synody má mít a snaží se uchovat spíše vizionářský než projektový charakter. Nechce a nemá být konkrétním projektem s popsányými finančními a personálními nároky a s rozvrhem konkrétních časově definovaných kroků. Cílem dokumentu je rámcově popsat pastorační vizi diecéze přibližně pro příští desetiletí, jak se na ni ptají tři základní synodní otázky, a nasměrovat jak synodní delegáty, tak vedení diecéze do III. etapy synody, kdy se již budeme ptát po konkrétních krocích, opatřeních a směrnicích, které je třeba v nejbližších letech udělat či přijmout a které pak už samozřejmě musejí odpovídat konkrétním podmínkám, možnostem a ekonomické situaci v diecézi. Na základě těchto následných úvah pak nutně také dospějeme do fáze, kdy si budeme muset říct: Jestliže je pro nás nyní prioritou právě toto, pak především na to soustředíme personální a finanční kapacity, které nám jsou k dispozici, a naopak v těchto dalších oblastech budeme muset nějaké aktivity či snahy o rozvoj opustit, protože na všechno najednou síly nejsou.

4. Je v dokumentu dostatek respektu k místním situacím a důrazům? V jednotlivých „cestách“ je rozlišováno mezi tím, co synodní delegáti (s větší naléhavostí) „*doporučují*“, a tím, co (pouze) „*předkládají ke zvážení*“. Teprve následně, v intenzivním rozhovoru s lidmi, kterých se to týká, bude třeba zvážit, co z toho je a co není zvládnutelné a kdy. U velmi konkrétních návrhů (které jsou často nezbytné, aby bylo jasné, co se doporučením myslí) jsou pak často použité příkladové výčty (charakterizované slovy jako „např.“, „apod.“, „především“ aj.). Tím je otevřen velký prostor pro tvůrčí uchopení daného doporučení v konkrétních místních situacích. Celým dokumentem se vine maximální snaha o vyjádření potřeby nechat v diecézi růst „odspodu“ dobré ovoce a „shora“ se soustředit především na vytváření prostředí, kde to možná bude snazší a kde tyto ostrůvky života budou mít možnost žít ve

větší provázanosti s celkem místní církve k užtku všech. Dokument nechtěl moc strašit cizími slovy, ale princip subsidiarity (podle kterého vyšší organizační celek má dělat to, jenom to a právě to, na co nižší organizační celek z nejrůznějších důvodů nestačí) se snaží zachovávat. Snahou dokumentu je také (tam, kde to bylo možné) sladit různé přístupy a zachovat jednotu v různosti, která je výrazem života Ducha v církvi.

5. Nehrozí zahlcení novými rolemi, funkcemi či směnicemi? Na první pohled se může zdát, že dokument navrhuje spoustu nových funkcí či zavádí mnohé nové nástroje. A kdybychom toto vše prostě jen přidali ke všemu, co a jak v diecézi běží dnes, bylo by to opravdu nezvládnutelné. Ovšem většina z těch „nových“ rolí či nástrojů jsou něčím, co má být součástí proměny současných organizačních struktur, ne něčím nutně „navíc“. Mnohé z těch doporučovaných rolí jsou v mnoha farnostech již praktikované. Některé z nich jsou spojitelné s jinými, již praktikovanými, tím, že bude spíše jen pozměněna (a ne nutně navýšena) náplň práce konkrétních spolupracovníků a spolupracovnic. Některé z rolí a nástrojů navrhovaných v různých tematických částech dokumentu nakonec mohou splynout v jeden společný nástroj s různými důrazy (srov. např. podnět k využívání online prostoru v různých oblastech neznamená pět různých nových webových stránek, ale třeba vznik jednoho pastoračně orientovaného webu pro všechny tyto oblasti apod.). Navíc mluví-li dokument o tom, že se něco má dít ve (větších) farnostech či správních celcích (pastoračních oblastech), má tím na mysli pastorační strukturu, ke které bude naše diecéze směřovat během více let, a nelze to vše zatím očekávat od každé současné farnosti.

6. Není dokument zaměřen příliš „optimalizačně“ a málo „transformačně“? Cílem dokumentu není vytvářet nové struktury, ale dát potřebné podněty k přetvoření těch současných, které někdy spíše brání růstu života, než aby jej podporovaly, a umožnit tak jednodušší, svobodnější a misijnější způsob života a služby naší místní církve. Tato „optimalizace“ struktur je nezbytná. Ale je samozřejmé (a dokument se to snaží opakovaně zdůrazňovat a vyjadřuje to i svojí celkovou strukturou), že klíčem ke zdaru této misijní proměny struktur je především hluboká „transformace“ mentality všech zúčastněných, ze které musí nové uspořádání vyrůstat a být jí podporováno: Z misijní vize celé diecéze v jejích základních rozměrech (A) vyrůstá této vizi odpovídající uspořádání (B), kterému pak musí být přizpůsobeno hospodaření (C). Samotná misijní vize pak má svůj základ v proměně našich srdcí ve vztahu s Trojjediným Bohem (I. 1.), její hlavní cestou je život v proměněných vztazích (I. 2.) a teprve z tohoto dvojího pak může autenticky vyrůstat trvalé ovoce konkrétních „misijních“ aktivit ve službě druhým (I. 3.), tomu odpovídající optimalizace struktur (B) a následné přizpůsobení ekonomických modelů (C).

7. Odpovídají návrhy dokumentu nauce církve a církevnímu právu? Základní teologická východiska předkládaného dokumentu byla od počátku jeho utváření čerpána z evangelia, učení papeže Františka a [závěrečného dokumentu celosvětové synody o synodalitě](#) (srov. část „východiska“ v jednotlivých [vybraných oblastech](#)). Studijní verzi dokumentu připomínkovala a následně odsouhlasila biskupem jmenovaná [skupina pro teologickou reflexi](#). Studijní i pracovní verzi připomínkovali navíc i dva naši církevně-právní poradci ze [synodní rady](#), se kterými nad některými body vedl diskuzi diecézní biskup. Poté, co byly některé formulace dokumentu upřesněny, diecézní biskup konstatoval, že žádný z návrhů obsažených v předkládaném dokumentu nevidí jako návrh, který by překračoval kompetence svěřené diecézním synodám. Ve stručné verzi dokumentu samozřejmě nemůže být vše vysvětleno dopodrobna. Proto je stále možné si při četbě pomoci nahlédnutím do jeho [studijní verze](#). Navíc je třeba mít na paměti vizionářských charakter dokumentu, který si neklade za cíl precizovat konkrétní právní řešení té či oné navrhované cesty. To bude úkolem III. etapy a především pak následné práce v trvalém dialogu s univerzální církví. K tomu může již nyní posloužit nahlédnutí do [závěrečného dokumentu synody o synodalitě](#), který lze považovat za základní interpretační rámec tohoto pracovního dokumentu. Konkrétně je k některým komentářům vyjadřujícím obavu o zachování důležitosti služby hierarchického kněžství v rámci navrhovaných cest vhodné připomenout také premisu papeže Františka z doprovodné noty k dokumentu synody o synodalitě, že „synodalita je interpretačním rámcem pro chápání hierarchické služby“. V téže notě pak papež František vyslovuje další důležitou premisu: „V mnoha případech se jedná o efektivní provádění toho, co je stanoveno současným kanonickým právem... V jiných případech bude možné na základě synodálního rozlišování a v rámci možností naznačených v Závěrečném dokumentu přistoupit ke kreativní realizaci nových forem služby církve a její misijní činnosti, k novým zkušenostem a vyhodnocování těchto zkušeností.“ Církev, která chce být misijní, se učí žít v pohybu: naslouchat, rozlišovat a zůstávat zakořeněná v evangeliu, a zároveň otevřená novosti, kterou přináší Duch.

Synodní tým
15. října 2025

Další dotazy možno posílat na synoda@bip.cz